

Nino och Jane

(Publicerat i Narkotikafrågan nr 1, 2002, se även boken Stenad)

Allt narkotikamissbruk börjar med cannabis. Det är särskilt tydligt i Nya Zeeland där den stora tillgängligheten och den allmänna acceptansen till drogen bidrar till att öka spridningen. Jane McLennans och pojkvännen Nino Guzzis historier är typiska. De missbrukade alla upptänkliga droger. Vissa var för dyra, andra svåra att få tag på. Det enda de alltid hade tillgång till var marijuanen.

(Av Pelle Olsson)

”Flickan är ett mirakel”

Jane McLennans liv började egentligen bra. Hon växte upp med båda sina föräldrar och fick mycket kärlek och omtanke. Men pappan som var farmaceut använde en massa mediciner. Han var lynnig och oberäknelig.

- Jag var lite rädd för honom, säger hon. Det hette att han var sjuk, men det verkliga problemet var hans tablettmissbruk. Det förstod jag när jag själv blev narkoman.

Jane utvecklades till ett skyggt barn som blev ganska isolerad. Vid 15 flyttade hon hemifrån till en internatskola. Det tyckte hon var bra för då slapp hon sin pappa. Snart övergav hon sina mer ordentliga klasskamrater och hängde ihop med äldre ”dåliga tjejer” som hon själv uttrycker det. Det röktes cannabis och dracks mycket i gänget. Jane tyckte särskilt mycket om effekterna av cannabis.

- Det var så avkopplande, säger hon. Jag kunde luta mig tillbaka, inte säga så mycket, bara iaktta folk omkring mig.

Hon hade en pojkvän som köpte åt henne. För 20 dollar (ung 90 kr) fick hon en ”fold” vilket ska innehålla ett ounce (= 28 gram). Det räckte en vecka.

Hon prövade även LSD och psykedeliska svampar. När hon sedan flyttade till London, där hon fick arbete som sekreterare, började hon med kokain och ecstasy som var sällsynta i Nya Zeeland.

- Jag sniffade så mycket coke att jag blödde ur näsan. Jag sålde också. Cannabis använde jag också hela tiden. Både hasch och holländsk skunk och hasch.

Hon insåg själv att hon hade problem och flyttade hem till sin pojkvän Nino igen med ambitionen att sluta med drogerna. Hon gick på möten med Anonyma Narkomaner, men var snart tillbaka i missbruk. Den här gången hade hon tillsammans med Nino utökat repertoaren med att injicera hemkokat heroin. Rent heroin är mycket svårt att få tag på i Nya Zeeland, så opiatmissbrukare har fått lära sig hur man själv kokar sin drog av råopium och diverse kemikalier. I Europa finns samma fenomen i Ryssland och andra öststater, men inte i Västeuropa.

- Och så marijuana varje dag. Jag visste att jag var tungt beroende av det.

Först nu, när hon var 25, berättade Jane för sin mamma om missbruket.

- Hon borde ha förstått det för länge sen, men hon ville inte veta. När jag lade korten på borden blev hon först skräckslagen, sedan gjorden hon allt för att hjälpa mig.

Efter ett misslyckat behandlingsförsök i Auckland, var hon tillbaka i Wellington där hon fortsatte att missbruka tillsammans med Nino. Jane hade nu fått hepatit C och hade gått över till metamfetamin som hon injicerade.

Hennes mamma tog kontakt med Trevor Grice, en av Nya Zeelands mest kända narkotikamotståndare och grundaren av antidrogorganisationen Life Education. Grice driver också det privata behandlingshemmet Maddison house utanför Wellington och dit lyckades modern få med sig Jane.

- Avtändningen från cannabis var det svåraste, säger Jane om den 8 veckor långa behandlingstiden. Det är som en huvudvärk som pågår dag efter dag. Hela tiden kliade det över hela kroppen, jag trodde att jag hade loppor, men det var abstinensen från cannabis.

- Jag hade alltid trott att cannabis var en ganska ofarlig drog jämfört med andra droger, men det tror jag inte längre. Jag fick en fruktansvärd hosta av det och var ständigt förkyld så länge jag rökte det.

Efter fyra månaders drogfrihet övertalade hon sin kille Nino att söka till Maddison house, vilket han också gjorde.

I dag jobbar Jane McLennan på just Life Education som sekreterare. Det är svårt att tro att hon någonsin missbrukat narkotika. Hon liknar mer en ung kvinna som sysslat med idrott och friluftsliv. När jag träffar hennes chef Trevor Grice efter intervjun säger han:

- Den flickan är ett mirakel.

”Jag älskade marijuana”

Nino Guzzi ser mycket snäll ut i sitt kortklippta hår och långa gängliga kropp. Han ler ofta lite urskuldande Ungefär som en tonåring som anstränger sig att vara artig, men han är redan 30 och har många förlorade år att ta igen.

- Jag är uppvuxen i en katolsk familj. Vi var åtta syskon som uppfostrades strängt religiöst, särskilt av pappa, berättar han när han sitter i den pösiga soffan på behandlingshemmet Maddison house. Det är samma ställe som hans flickvän Jane McLennan varit på några månader tidigare.

Nino beskriver sig själv som tystlåten och tillbakadragen, men det gick bra för honom i skolan. I femtonårsålder tappade han intresset och året därpå hoppade han av skolan och flyttade hemifrån. Han kände sig rastlös och likgiltig inför framtiden. Kanske berodde det på marijuanarökandet som han börjat med redan när han var tolv, eller också var det bara en ganska normal tonårsrevolt.

- Jag älskade marijuana, det fick mig att må kanonbra. Jag ville bara ha mer och mer, men eftersom jag hade svårt att få tag det blev inte så mycket röka som jag ville.

Drogvanorna blev mer regelbundna när han lämnat både skolan och föräldrahemmet. Han levde på socialbidrag och behövde inte längre bry sig om vad föräldrarna tyckte. Eftersom pengarna inte räckte kompletterade han inkomsterna med inbrott. Nino ansåg att han levde livet. Umgänget bestod av likasinnade arbetslösa ungdomar.

- Pengarna från socialen kom på torsdagar så vi drack torsdag, fredag, lördag. Och så rökte vi marijuana varje dag, tog magiska svampar som växer vilt här. LSD använde vi också, liksom opium. Vi stal opiumvallmo från folks trädgårdar och gjorde vårt eget heroin som vi injicerade.

Efter tre års asocialt leverne ryckte Nino upp sig och började praktisera som bagare. Han slutade att använda narkotika och supandet begränsades till helgerna. Efter ett år var han tillbaka till sin gamla livsstil. Den nya favoritdrogen var morfin som han stal på apotek eller tillverkade av andra opiatbaserade läkemedel. Kriminaliteten trappades upp i takt med att drogvanorna blev allt dyrare. Marijuana fann med hela tiden, men han tyckte inte att effekterna var lika häftiga längre.

Vid 24 års ålder hamnade han för första gången i fängelse. På grund av en

gammal villkorlig dom blev sammanlagda straffet långt. Han satt i tre år och nio månader på landets största fängelse i Whakamaru med över 1000 interner.

- Det är inte fullt med droger i fängelserna som det påstås. Jag fick i alla fall inte tag på något.

Han saknade de rätta kontakterna och hade svårt att klara sig i det hotfulla klimatet mellan internerna. Ofta fick han begära förflyttning inom anstalten för att slippa oroshärdarna.

Ninos strängt religiöse far hade dött under tiden, men hans mamma och en av systrarna stödde honom hela tiden. De var glada att han levde.

- Hade jag släppts ut efter ett år hade jag nog fortsatt med drogerna direkt, säger han. Genom att jag tvingades vara kvar så länge och leva drogfritt började jag må bättre. Jag höll mig i form genom löpning och att träna på gym.

Det dröjde ändå inte länge efter muck förrän han var tillbaka till marijuanan. En gång i veckan kunde han väl få röka, tänkte han.

När jag träffar Nino har det gått ytterligare två år efter fängelsevistelsen. Två år av intensivt missbruk, för det mesta tillsammans med Jane. Ecstasy, amfetamin, marijuana, alkohol.

- Nu har jag kommit till rätt ställe, säger han. Det var Jane som övertalade mig att söka hit. Här på Maddison house är det 12-stepsbehandling. Jag har fått lära mig att jag lider av en sjukdom, narkomani, men att jag själv kan göra någonting åt den. Och så går jag regelbundet på möten med självhjälpgrupper. Det är fantastiskt.

Nino hade lite problem med att man talade så mycket om Gud på mötena, men insåg snart att det inte var samma Gud som han uppfostrades med av sin stränge far.

Femton års missbruk, fyra månaders drogfrihet. Nino är övertygad om att han kommer att klara sig.